

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.521/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 5 februari 2004 door de Minister van Maatschappelijke Integratie verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 december 2002 tot toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van sommige steden en gemeenten voor specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling", heeft op 9 februari 2004 het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling in de aanhef van het ontworpen besluit gemotiveerd door de omstandigheid

"dat het koninklijk besluit van 23 december 2002 tot toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van sommige steden en gemeenten voor specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling voorziet in een bijzondere toelage voor sommige openbare centra voor maatschappelijk welzijn die zich bij overeenkomst verbinden tot welbepaalde inschakelingsinitiatieven; dat deze overeenkomsten tussen de OCMW's en de minister bevoegd voor Maatschappelijke Integratie, jaarlijks gesloten worden; dat het om budgettaire redenen aangewezen is om voor het jaar 2004 het totaalbedrag van deze bijzondere toelage af te stemmen op het bedrag dat in 2003 werd uitgekeerd; dat hiervoor de maatstaven die dienen als basis voor de berekening van deze bijzondere toelage moeten aangevuld worden met dit gegeven; dat met het oog op het informeren van de betrokken OCMW's en het sluiten van de overeenkomsten voor het jaar 2004 deze aanvulling zonder verwijl dient te gebeuren; dat bijgevolg onderhavig besluit dat het bovenvermelde besluit van 23 december 2002 in deze zin aanpast, dringend moet worden genomen".

*

* *

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

*

* *

.../...

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Artikel 36, § 1, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en artikel 5, § 4*bis*, eerste lid, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voorzien in een toelage, gelijk aan het bedrag van het leefloon, aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna: OCMW's) die als werkgever optreden, met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Artikel 36, § 2, tweede lid, van de wet van 26 mei 2002 en artikel 5, § 4*bis*, vierde lid, van de wet van 2 april 1965 machtigen de Koning om het bedrag van de toelage te verhogen en de voorwaarden ervan te bepalen, voor specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling.

Met toepassing van die laatste bepalingen is op 23 december 2002 een koninklijk besluit genomen, tot toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van sommige steden en gemeenten voor specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling. Bij dat besluit wordt voorzien in een bijkomende toelage, ten bedrage van 25 % van het bedrag van de gewone toelage, aan de OCMW's die specifieke initiatieven nemen die beantwoorden aan de voorwaarden van dat besluit. Aan de minister bevoegd voor de maatschappelijke integratie wordt opdracht gegeven om jaarlijks, aan de hand van de criteria bepaald in het koninklijk besluit, de lijst vast te stellen van de gemeenten waarvan de OCMW's in aanmerking komen voor de bijkomende toelage; de lijst van gemeenten voor het jaar 2003 wordt evenwel in een bijlage bij het koninklijk besluit zelf vastgesteld.

Het voor advies voorgelegde ontwerp beoogt in dat koninklijk besluit een bepaling in te voegen, die tot gevolg heeft dat het totaal van de per jaar toe te kennen toelagen het in 2003 toegekende bedrag niet te boven mag gaan. Voorts wordt in een bijlage bij het ontworpen besluit de lijst van gemeenten voor het jaar 2004 vastgesteld.

BEVOEGDHEID VAN DE FEDERALE OVERHEID

4. De bepalingen die de rechtsgrond vormen van het ontworpen besluit (zie hiervóór, opmerking 3), behoren in beginsel tot de aangelegenheden die volgens artikel 5, § 1, II, 2°, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ("de financiering van het wettelijk gewaarborgd inkomen overeenkomstig de wetgeving tot instelling van het recht op een bestaansminimum") en artikel 5, § 1, II, 2°, c), van die bijzondere wet ("de aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de wet van 2 april 1965 ...") aan de federale overheid zijn voorbehouden.

Wat de eerstgenoemde rechtsgrond betreft, kan verwezen worden naar het recente arrest nr. 5/2004 van het Arbitragehof, van 14 januari 2004. Bij dat arrest heeft het Hof o.m. het beroep tegen het voornoemde artikel 36 van de wet van 26 mei 2002 verworpen, daarbij overwegend wat volgt:

"Op grond van de bevoegdheid die hem is toegekend bij artikel 5, § 1, II, 2°, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, inzake het bestaansminimum, kan de federale wetgever het bestaansminimum vervangen door het recht op maatschappelijke integratie, de voorwaarden inzake de toekenning van dat recht vaststellen, alsook het bedrag van het leefloon" (overweging B.3.5).

In verband met de bepaling dat aan het OCMW een toelage kan worden toegekend, als het optreedt in de hoedanigheid van werkgever, met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976, heeft het Arbitragehof in datzelfde arrest ook het volgende overwogen:

"Op grond van de bevoegdheid die hem is toegekend bij artikel 5, § 1, II, 2°, b), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kan de federale wetgever in beginsel erin voorzien dat het recht op maatschappelijke integratie concreet de vorm van een tewerkstelling aanneemt, zoals is bepaald bij de artikelen 60, § 7, en 61 van de wet 8 juli 1976, die opgenomen zijn in hoofdstuk IV van die wet. De artikelen 8 en 36 tot 39 overschrijden de bevoegdheid van de federale wetgever niet, in zoverre zij verwijzen naar de bepalingen van de artikelen 60 en 61 van de wet van 8 juli 1976" (overweging B.3.6).

De gemachtigde van de regering heeft bevestigd dat de gefinancierde initiatieven gericht op sociale inschakeling alle passen binnen het kader van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 (terbeschikkingstelling aan o.m. gemeenten, verenigingen zonder winstoogmerk en vennootschappen met een sociaal oogmerk). Gelet

.../...

op het voornoemde arrest van het Arbitragehof, lijkt er dan ook geen reden te zijn om aan te nemen dat de financiering van die initiatieven buiten het domein zou treden dat bij het genoemde artikel 5, § 1, II, 2°, a) en b), van de bijzondere wet, aan de federale overheid is voorbehouden.

ALGEMENE OPMERKING

5. Volgens artikel 3, eerste lid, van het koninklijk besluit van 23 december 2002 wordt de lijst van de in aanmerking komende gemeenten vastgesteld door de minister bevoegd voor de maatschappelijke integratie. Enkel wat het jaar 2003 betreft, bepaalt artikel 3, vierde lid, dat de lijst wordt vastgesteld in een bijlage bij dat koninklijk besluit; in afwijking van de algemene regel wordt die lijst voor dat jaar dus door de Koning zelf vastgesteld.

Niets belet dat de Koning ook voor het jaar 2004 de lijst van de gemeenten vaststelt (zie artikel 3 van het ontwerp). De rechtszekerheid vereist dan evenwel dat duidelijk gemaakt wordt dat ook de vaststelling van die lijst gebeurt in afwijking van hetgeen bepaald is in artikel 3, eerste lid, van het koninklijk besluit van 23 december 2002.

Nu blijkt dat de ontworpen lijst identiek is aan de lijst die voor het jaar 2003 is vastgesteld, kan de rechtszekerheid het beste gewaarborgd worden door, in de plaats van artikel 3 van het ontwerp en de bijlage bij het ontworpen besluit, de volgende wijzigingen aan te brengen in het koninklijk besluit van 23 december 2002:

- vervanging, in artikel 3, vierde lid, van de woorden "geldig voor het jaar 2003" door "geldig voor de jaren 2003 en 2004";
- vervanging, in de bijlage, van de woorden "van toepassing voor het jaar 2003" door "van toepassing voor de jaren 2003 en 2004".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. ALBRECHT,	staatsraad, voorzitter,
	P. LEMMENS, B. SEUTIN,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

D. ALBRECHT